EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

19. märts 2009 *

Kohtuasjas C-275/07,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 8. juunil 2007 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: G. Wilms, M. Velardo ja D. Recchia, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Itaalia Vabariik, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Albenzio,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: itaalia.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud M. Ilešič, A. Borg Barthet (ettekandja), E. Levits ja J.-J. Kasel,

kohtujurist: V. Trstenjak,
kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 17. aprilli 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 11. juuni 2008. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hagiavalduses Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Itaalia Vabariik

– keeldus maksmast komisjonile tollimaksude raamatupidamisarvestusse kandmise viivitusest tingitud 847,06 euro suurust intressi ja keeldus viimast siseriiklikke

õigusnorme kooskõlla ühenduse sätetega, mis käsitlevad üldtagatisega kaetud ühenduse transiiditoimingust tulenevate vaidlustamata tolliprotseduuride raamatupidamisarvestusse kandmist, ja

– keeldus maksmast komisjonile 3322 euro suurust viivitusintressi ühenduse õigusaktides tollimaksude „A" raamatupidamisarvestusse kandmiseks 14. novembril 1975 Genfis (Šveits) allkirjastatud tollikonventsiooni TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo kohta (TIR-konventsioon) (EÜT 1978, L 252, lk 2; ELT eriväljaanne 02/01, lk 209; edaspidi „TIR-konventsioon") tähenduses transiiditoimingute raames ette nähtud tähtaegade järgimata jätmise eest,

siis on Itaalia Vabariik rikkunud kohustusi, mis tulenevad nõukogu 29. mai 1989. aasta määrusest (EMÜ, Euratom) nr 1552/89, millega rakendatakse otsus 88/376/EMÜ, Euratom ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 155, lk 1), ja eelkõige selle artikli 6 lõike 2 punktist a, ning eespool nimetatud määrust alates 31. maist 2000 asendavast nõukogu 22. mai 2000. aasta määrusest (EMÜ, Euratom) nr 1150/2000, millega rakendatakse ühenduste omavahendite süsteemi käsitlev otsus 94/728/EÜ, Euratom, ja eelkõige selle artikli 6 lõike 3 punktist a tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

TIR-konventsioon

2 Itaalia Vabariik on TIR-konventsiooni osaline, nagu ka Euroopa Ühendus, kes kiitis selle heaks nõukogu 25. juuli 1978. aasta määrusega (EMÜ) nr 2112/78 (EÜT L 252,

lk 1; ELT eriväljaanne 02/01, lk 209). Ühenduse suhtes jõustus nimetatud konventsioon 20. juunil 1983 (EÜT L 31, lk 13).

3 TIR-konventsioon sätestab muu hulgas, et sellega kehtestatava TIR-protseduuri alusel veetavalt kaubalt ei tule tasuda või deponeerida impordi- või eksporditollimakse ja impordi- või ekspordimakse vahetolliasutuses.

4 Nende soodustuste rakendamiseks nõuab TIR-konventsioon, et kaupadega oleks kogu nende vedamise aja kaasas ühtne dokument – TIR-märkmik, mille abil kontrollitakse veo nõuetekohasust. Veel nõuab konventsioon, et veo peavad tagama lepinguosaliste poolt vastavalt konventsiooni artikli 6 sätetele tunnustatud ühingud.

5 TIR-märkmik koosneb reast lehtedest, sealhulgas kviitung nr 1 ja kviitung nr 2 koos vastavate lõigenditega, millele on märgitud kogu vajalik teave, kusjuures iga läbitud territooriumi kohta kasutatakse ühte kviitungitepaari. Veo alguses jäetakse lõigend nr 1 lähtetolliasutusse; lõpetamine toimub, kui samal tolliterritooriumil asuv väljumistolli-asutus tagastab lõigendi nr 2. Protseduuri korratakse iga läbitud territooriumi puhul, kasutades samas märkmikus olevaid erinevaid kviitungitepaare. TIR-konventsiooni kohaldamisel on ühendus üks ühine tolliterritoorium.

6 TIR-konventsiooni artikkel 8 sätestab:

„1. Garantiiühing kohustub tasuma impordi- või eksporditollimaksud ja impordi- või ekspordimaksud viivisega, mis tuleb maksta selle riigi tollialaste õigusaktide alusel, kus

eeskirjade eiramine seoses TIR-veoga avastati. Ühing vastutab solidaarselt nende isikutega, kes peavad eespool nimetatud summad tasuma.

2. Kui lepinguosalise õigusaktides ei nähta ette impordi- või eksporditollimaksude ning impordi- ja ekspordimaksude tasumist vastavalt lõikele 1, kohustub garantiiühing tasuma samadel tingimustel summa, mis on võrdne impordi- või eksporditollimaksude ning impordi- ja ekspordimaksude ning [vajaduse korral] intressiga.

[…]

7. Kui käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 nimetatud summad tuleb tasuda, nõuavad pädevad asutused niivõrd, kui see on võimalik, tasumist selleks vahetult kohustatud isikult või isikutelt enne nõude esitamist garantiiühingule." [Täpsustatud tõlge]

7 TIR-konventsiooni artikli 11 kohaselt:

„1. Kui TIR-märkmikku ei ole lõpetatud või on lõpetatud tingimustega, ei ole pädeval asutusel õigust nõuda garantiiühingult artikli 8 lõigetes 1 ja 2 nimetatud summade tasumist, kui ühe aasta jooksul pärast TIR-märkmiku aktsepteerimist selle asutuse poolt ei ole ta teatanud garantiiühingule kirjalikult lõpetamisest keeldumisest või lõpetamisest tingimustega. Sama kehtib ka siis, kui lõpetamistunnistus saadi ebaseaduslikult või pettusega, kuid sel juhul on tähtaeg kaks aastat.

2. Artikli 8 lõigetes 1 ja 2 osutatud summa tasumise nõue esitatakse garantiiühingule kõige varem kolm kuud ja hiljemalt kaks aastat pärast kuupäeva, mil ühingule teatati, et märkmikku ei ole lõpetatud või on lõpetatud tingimustega või et lõpetamiskinnitus saadi ebaseaduslikult või pettusega. Neil juhtudel, mil eespool nimetatud kahe aasta jooksul on algatatud kohtumenetlus, esitatakse tasumise nõue ühe aasta jooksul pärast kohtuotsuse jõustumise kuupäeva.

3. Garantiiühing peab nõutud summad tasuma kolme kuu jooksul tasumise nõude esitamise kuupäevast. Tasutud summad tagastatakse ühingule, kui kahe aasta jooksul pärast tasumise nõude esitamist tõendatakse tollile, et kõnealuse veoga seoses ei ole eeskirju eiratud."

Ühenduse tollieeskirjad

Määrus (EMÜ) nr 2913/92

8 Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik"), artikkel 92 näeb ette:

„Välistransiidiprotseduur lõpetatakse, kui kaup koos asjakohaste dokumentidega esitatakse sihtkoha tolliasutuses kooskõlas kõnealust protseduuri reguleerivate sätetega."

9 Vastavalt tolliseadustiku artiklile 204:

„1. Tollivõlg impordil tekib, kui ei täideta:

a) kohustust, mis tuleneb sellise kauba ajutisest ladustamisest, millelt tuleb tasuda imporditollimaks, või tolliprotseduuri kasutamisest, millele nimetatud kaup on suunatud,

või

b) tingimust, mis on seotud kauba suunamisega nimetatud protseduurile või kaubale imporditollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldamisega kauba eesmärgipärase kasutuse tõttu,

välja arvatud artiklis 203 nimetatud juhtudel, kui ei tehta kindlaks, et nimetatud kohustuste ja tingimuste eiramine ei avalda ajutise ladustamise või muu kõnealuse tolliprotseduuri nõuetekohasele käigule olulist mõju.

2. Tollivõlg tekib kas sellest hetkest, kui kohustust, mille täitmata jätmine toob kaasa tollivõla tekkimise, enam ei täideta, või sel hetkel, kui kaup suunatakse asjaomasele tolliprotseduurile, ja hiljem tehakse kindlaks, et tegelikult ei täidetud mis tahes tingimust, mille täitmine on kauba nimetatud protseduurile suunamise või kaubale eesmärgipärase kasutuse tõttu imporditollimaksu vähendatud või nullmäära kohaldamise eelduseks.

3. Võlgnik on isik, kes vastavalt olukorrale peab seoses kaubaga, millelt tuleb tasuda imporditollimaks, täitma kohustusi, mis tekivad seoses kauba ajutise ladustamise või tolliprotseduuri kasutamisega, millele see on suunatud, või järgima tingimusi, mille täitmine on kauba sellele tolliprotseduurile suunamise eelduseks."

10 Tolliseadustiku artikli 217 lõike 1 kohaselt:

„Iga tollivõlast tuleneva impordi- või eksporditollimaksu summa, edaspidi „tollimaksu summa", arvutab toll niipea, kui on saanud vajalikud andmed, ja märgib selle arvestusdokumentidesse või mõnele muule samaväärsele teabekandjale (arvestuskanne)."

11 Tolliseadustiku artikli 221 lõige 1 sätestab:

„Niipea kui arvestuskanne on tehtud, teatatakse võlgnikule tollimaksu summa vastava korra kohaselt."

Määrus (EMÜ) nr 2454/93

12 Komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse

ühenduse tolliseadustik (EÜT L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3; edaspidi „rakendusmäärus"), artikkel 348 näeb ette:

„1. Lähtetolliasutus aktsepteerib ja registreerib deklaratsiooni T1, määrab kindlaks tähtaja, mille jooksul tuleb kaup esitada sihttolliasutusele ning vajaduse korral võtab identifitseerimismeetmed.

2. Lähtetolliasutus kannab vajalikud andmed deklaratsiooni T1, jätab endale oma eksemplari ning tagastab ülejäänud printsipaalile või tema esindajale."

13 Viidatud määruse artikkel 356 sätestab:

„1. Kaup ja dokument T1 esitatakse sihttolliasutusele.

2. Sihttolliasutus kannab dokumendi T1 eksemplaridele tehtud kontrolli üksikasjad ja saadab ühe eksemplari viivitamata lähtetolliasutusele ning jätab teise endale.

[…]".

14 Rakendusmääruse artikli 379 kohaselt:

„1. Kui sihttolliasutusele kaubasaadetist ei esitata ja eeskirjade rikkumise või eiramise kohta ei ole võimalik tuvastada, teatab lähtetolliasutus printsipaalile sellest võimalikult kiiresti ning igal juhul enne ühenduse transiidideklaratsiooni registreerimiskuupäevale järgneva üheteistkümnenda kuu lõppu.

2. Lõikes 1 osutatud teade peab eelkõige sisaldama tähtaega, milleks tuleb lähtetolliasutuse tollile esitada tõendid transiidieeskirjade järgimise või selle koha kohta, kus eeskirjade rikkumine või eiramine tegelikult toimus. Tähtaeg on kolm kuud alates lõikes 1 nimetatud teatamiskuupäevast. Kui nimetatud tähtaja lõpuks kõnesolevat tõendit ei esitata, võtab pädev liikmesriik meetmed, et tasutaks asjaomased tolli- ja muud maksud. Juhtudel, kui lähtetolliasutus ei paikne kõnealuses liikmesriigis, teatab nimetatud asutus sellest liikmesriigile."

15 Rakendusmääruse artikkel 454 sätestab:

„1. Käesolevat artiklit kohaldatakse, ilma et see piiraks TIR- ja ATA-konventsioonide erisätete kohaldamist, mis käsitlevad garantiiühingute vastutust TIR- või ATA-märkmiku kasutamise korral.

2. Kui ilmneb, et TIR-märkmiku alusel toimunud veo või ATA-märkmiku alusel toimunud transiitveo käigus või nendega seoses on teatud liikmesriigis eeskirju rikutud või eiratud, tuleb kõnealuses liikmesriigis tasuda tasumisele kuuluvad tolli- või muud maksud kooskõlas ühenduse või siseriiklike õigusaktidega, ilma et see takistaks kriminaalõiguslike meetmete võtmist.

3. Kui ei ole võimalik kindlaks määrata, millisel territooriumil eeskirju rikuti või eirati, käsitatakse eeskirjade rikkumise või eiramise kohana seda liikmesriiki, kus kõnealune rikkumine või eiramine tuvastati, kui artikli 455 lõikes 1 kehtestatud tähtaja jooksul ei esitata tollile tõendeid eeskirjade järgimise või tegeliku eeskirjade rikkumise või eiramise koha kohta.

[…]

Liikmesriikide tolliametid võtavad vajalikud meetmed, et ära hoida eeskirjade rikkumisi või eiramisi ning kohaldada tõhusaid sanktsioone."

16 Vastavalt kõnealuse määruse artikli 455 lõigetele 1 ja 2:

„1. Kui ilmneb, et TIR-märkmiku alusel toimunud veo või ATA-märkmiku alusel toimunud transiitveo käigus või nendega seoses on eeskirju rikutud või eiratud, teatab toll sellest TIR- või ATA-märkmiku valdajale ja garantiiühingule vastavalt TIR-konventsiooni artikli 11 lõikes 1 või ATA-konventsiooni artikli 6 lõikes 4 ettenähtud tähtaja jooksul.

2. Tõendid selle kohta, et TIR- või ATA-märkmiku alusel toimunud veo puhul on artikli 454 lõike 3 esimese lõigu tähenduses eeskirju järgitud, esitatakse vastavalt TIR-konventsiooni artikli 11 lõikes 2 või ATA-konventsiooni artikli 7 lõigetes 1 ja 2 ettenähtud tähtaja jooksul."

Ühenduse omavahendid

17 Nõukogu 24. juuni 1988. aasta otsuse 88/376/EMÜ, Euratom ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 185, lk 24; ELT eriväljaanne 01/01, lk 176; edaspidi „otsus 88/376") – mis on alates 1. jaanuarist 1995 asendatud nõukogu 31. oktoobri 1994. aasta otsusega 94/728/EÜ, Euratom Euroopa ühenduste omavahendite süsteemi kohta (EÜT L 293, lk 9; edaspidi „otsus 94/728") – artikkel 1 sätestab:

„Omavahendeid eraldatakse ühendustele vastavalt järgmiste artiklite sätetele selleks, et tagada nende eelarve rahastamine.

Olenemata muudest tuludest, rahastatakse ühenduste eelarvet täies mahus ühenduste omavahenditest." [Siin ja edaspidi on nimetatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

18 Otsuste 88/376 ja 94/728 artikli 2 lõike 1 punkti b kohaselt käsitatakse järgmisi tulusid ühenduste eelarvesse kavandatud omavahenditena:

„ühise tollitariifistiku maksumäärad ja muud tollimaksud, mille ühenduste institutsioonid on kolmandate riikidega kauplemise suhtes kehtestanud või kehtestavad, ning Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingus käsitletud toodete suhtes kehtestatud tollimaksud."

19 Otsuste 88/376 ja 94/728 artikli 8 lõike 1 kohaselt:

„Liikmesriigid nõuavad artikli 2 lõike 1 punktides a ja b nimetatud ühenduse omavahendid sisse vastavalt siseriiklikele õigus- või haldusnormidele, mida kohandatakse vajaduse korral ühenduse eeskirjade nõuete kohaselt. Komisjon kontrollib regulaarselt siseriiklikke õigusnorme, mis liikmesriigid on talle saatnud, edastab liikmesriikidele kohandused, mida ta peab ühenduse eeskirjade täitmisel vajalikuks, ja annab aru eelarvepädevatele institutsioonidele. Liikmesriigid annavad artikli 2 lõike 1 punktides a–d ettenähtud vahendid komisjoni käsutusse."

20 Määruse nr 1552/89 põhjendused 2, 8 ja 13, mis on sarnased määruse nr 1150/2000 põhjendustega 2, 15 ja 21, on sõnastatud järgmiselt:

„(2) Otsuse 88/376/EMÜ, Euratom artiklis 2 märgitud omavahendid peavad olema ühenduse kasutatavad võimalikult headel tingimustel ning seda silmas pidades on vaja kehtestada eeskirjad, mille alusel liikmesriigid annavad ühendustele ettenähtud omavahendid komisjoni käsutusse. [Siin ja edaspidi on nimetatud määrust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

[…]

(8) Omavahendid tuleb kasutatavaks teha saadaolevate summade kandmise teel kontole, mis on selleks otstarbeks komisjoni nimel avatud iga liikmesriigi

riigikassas või liikmesriigi poolt selleks määratud asutuses; et hoida rahaliste vahendite liikumine eelarve täitmisele vastavates piirides, võib ühendus eespool nimetatud kontosid kasutada üksnes komisjoni sularahanõudluse katmiseks.

[…]

(13) Tihe koostöö liikmesriikide ja komisjoni vahel hõlbustab omavahendeid käsitlevate finantseeskirjade nõuetekohast rakendamist."

21 Määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artikli 1 kohaselt:

„[Otsustega 88/376 ja 94/728] ettenähtud ühenduse omavahendid, edaspidi „omavahendid" tehakse komisjonile kasutatavaks ja neid kontrollitakse käesolevas määruses ettenähtud korras, ilma et see piiraks nõukogu 29. mai 1989. aasta määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta [(EÜT L 155, lk 9; ELT eriväljaanne 01/01, lk 197)] ja [nõukogu 13. veebruari 1989. aasta] direktiivi 89/130/EMÜ, Euratom [rahvamajanduse kogutoodangu turuhindades arvutamise ühtlustamise kohta (EÜT L 49, lk 26; ELT eriväljaanne 01/01, lk 194)] kohaldamist."

22 Määruse nr 1552/89 artikkel 2 sätestab:

„1. Käesoleva määruse kohaldamisel määratakse otsuse 88/376/EMÜ, Euratom artikli 2 lõike 1 punktides a ja b märgitud ühenduse omavahendite maks kindlaks niipea, kui liikmesriigi pädev talitus on võlgnikule teatanud tasumisele kuuluva summa.

Teatis esitatakse niipea, kui võlgnik on selgunud, ning pädevatel haldusasutustel on võimalik kooskõlas kõigi ühenduse asjakohaste sätetega arvutada tollimaksu summa.

2. Lõiget 1 kohaldatakse juhul, kui teatist on tarvis parandada."

23 Seda sätet muudeti alates 14. juulist 1996 nõukogu 8. juuli 1996. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1355/96 (EÜT L 175, lk 3) ning sama sisu on võetud määruse nr 1150/2000 artiklisse 2, mis sätestab:

„1. Käesoleva määruse kohaldamisel määratakse otsuse 94/728/EÜ, Euratom artikli 2 lõike 1 punktides a ja b märgitud ühenduse omavahendite maks kindlaks niipea, kui tollieeskirjades ettenähtud maksu arvestuskande ja võlgniku teavitamisega seotud tingimused on täidetud.

2. Lõikes 1 märgitud kindlaksmääramise kuupäev on tollieeskirjades ettenähtud arvestusregistrisse kandmise kuupäev.

[…]

4. Lõiget 1 kohaldatakse juhul, kui teatist on tarvis parandada."

24 Määruse nr 1552/89 artikli 6 lõige 1 ning lõike 2 punkt a (nüüd määruse nr 1150/2000 artikli 6 lõige 1 ja lõike 3 punkt a) sätestavad:

„1. Omavahendite raamatupidamisarvestust peab iga liikmesriigi riigikassa või iga liikmesriigi määratud asutus ning see jaguneb vastavalt vahendite liigile.

2. a) Vastavalt artiklile 2 kindlaksmääratud maksud tuleb käesoleva lõike punkti b alusel kanda raamatupidamisarvestusse [tuntud kui A-arvestus] hiljemalt esimesel tööpäeval pärast maksu kindlaksmääramise kuule järgneva teise kuu 19. kuupäeva”.

25 Määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artikli 8 kohaselt:

„[Vastavalt artikli 2 lõike 2 ja artikli 2 lõike 4] alusel tehtud parandused liidetakse kindlaksmääratud maksude kogusummale või lahutatakse sellest. Need kantakse [vastavalt artikli 6 lõike 2 punktides a ja b ning artikli 6 lõike 3 punktides a ja b] nimetatud raamatupidamisarvestusse ning [vastavalt artikli 6 lõikes 3 ja artikli 6 lõikes 4] nimetatud aruannetesse vastavalt kõnealuste paranduste kuupäevale.

Eraldi teade tehakse pettusjuhtumite ja eeskirja eiramisega seotud paranduste kohta, millest komisjonile on juba teatatud.”

26 Määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artikli 9 lõike 1 kohaselt:

„Iga liikmesriik kannab omavahendid artiklis 10 ettenähtud korras kontole, mis avatakse komisjoni nimel liikmesriigi riigikassas või liikmesriigi määratud asutuses."

27 Määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artikli 10 lõige 1 on sõnastatud järgmiselt:

„Pärast 10% mahaarvamist sissenõudmiskuludeks [otsuste 88/376 ja 94/728] artikli 2 lõikes 3 ettenähtud korras tehakse kanne [nende otsuste] artikli 2 lõike 1 punktides a ja b märgitud omavahendite kohta hiljemalt maksu artiklis 2 ettenähtud korras kindlaksmääramise kuule järgneva teise kuu 19. kuupäevale järgneval esimesel tööpäeval […]".

28 Vastavalt määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artiklile 11:

„Asjaomased liikmesriigid peavad kõikide viivituste eest ülekannete tegemisel artikli 9 lõikes 1 märgitud kontole maksma intressi liikmesriigi rahaturul lühiajaliste finantstehingute maksetähtpäeval kehtiva intressimäära alusel, mida on tõstetud kahe protsendi võrra. Intressimäärale lisandub 0,25 protsenti iga viivitatud kuu kohta. Suurendatud määra kohaldatakse kogu viivitusaja suhtes."

29 Määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artikli 12 lõike 1 kohaselt:

„Komisjon kasutab artikli 9 lõikes 1 märgitud kontodele kantud summasid ulatuses, mis on vajalik eelarve rakendamisest tuleneva komisjoni sularahanõudluse katmiseks."

30 Määruste nr 1552/89 ja nr 1150/2000 artikli 17 lõiked 1 ja 2 sätestavad:

„1. Liikmesriigid võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada artiklis 2 kindlaksmääratud maksudele vastavate summade komisjonile kasutatavaks tegemine käesolevas määruses ettenähtud korras.

2. Liikmesriigid on kindlaksmääratud maksudele vastavate summade komisjoni käsutusse andmise kohustusest vabastatud ainult sellisel juhul, kui kõnealused summad on vääramatu jõu tõttu sisse nõudmata jäänud. Lisaks sellele võivad liikmesriigid nende summade komisjonile kasutatavaks tegemise kohustuse täitmata jätta üksikjuhtudel, kui pärast kõnealuse juhtumiga seotud asjaolude põhjalikku hindamist ilmneb, et liikmesriikidest olenemata põhjustel ei ole makse kaua aega võimalik sisse nõuda. […]"

Kohtueelne menetlus

Rikkumismenetlus 2003/2241

31 Komisjon leidis 1994. aasta aprillis toimunud traditsiooniliste omavahendite kontrolli käigus, et teatavatel ühenduse transiidi juhtudel ei olnud Itaalia Vabariik ettenähtud tähtajal algatanud maksude sissenõudmise menetlust, rikkudes sellega rakendusmääruse artiklit 379.

32 Komisjon nõudis Itaalia Vabariigilt 15. juuni 2001. aasta kirjas vastavalt määruse nr 1150/2000 artiklile 11 viivitusintressi maksmist summas 31 564 893 Itaalia liiri seoses väidetavalt eeskirju eiravate transiidijuhtudega.

33 Itaalia Vabariigi korraldatud uurimise käigus tuvastati, et 201 transiididokumendist, mille kohta väideti, et need ei ole lõpetatud, oli neist 11 dokumenti tegelikkuses lõpetatud, kuigi sihtkoha tolliasutus oli need talle esitanud pärast määratud tähtaega. Neil asjaoludel teatas kõnealune liikmesriik 31. juuli 2001. aasta teatises, et ta on nõus maksma intressi seoses nende transiididokumentidega, mis olid jäänud lõpetamata, vaieldes samas vastu komisjoni nõudele viivitusega lõpetatud juhtumite kohta.

34 Viimati nimetatutega seoses märkis Itaalia Vabariik, et kuna transiididokumendid esitati sihttolliasutusele õigeaegselt, siis ei ole tekkinud tollivõlga vastavalt tolliseadustiku artiklile 204. Järelikult ei pea viivitusintressi maksma.

35 Seejärel tuvastas komisjon veel ühe viivitusega lõpetamise juhu, mille tõttu ta muutis viivitusintressi üldsummat, mille tasumist ta Itaalia Vabariigilt nõudis.

36 Kuna komisjon oli kõnealuse liikmesriigi argumentidele vastu vaielnud ja viimati nimetatu oli taas kinnitanud, et ta keeldub kõnealust intressi tasumast, siis saatis komisjon 3. veebruaril 2004 Itaalia Vabariigile märgukirja, milles ta kordas oma etteheiteid ja lükkas tagasi selle liikmesriigi esitatud argumendid.

37 Kuna Itaalia Vabariik jäi 8. juuni 2004. aasta vastuses oma seisukohtade juurde, saatis komisjon 5. juulil 2005 sellele liikmesriigile põhjendatud arvamuse, kutsudes teda võtma kõnealuse põhjendatud arvamuse järgimiseks vajalikke meetmeid kahe kuu jooksul selle kättesaamisest.

38 Itaalia Vabariik kinnitas vastuses põhjendatud arvamusele oma seisukohta ja märkis, et tema hinnangul tuleb selle küsimuse lahendamine usaldada Euroopa Kohtule.

Rikkumismenetlus 2006/2266

39 Tuginedes Itaalia Vabariigi poolt Euroopa Ühenduste Kontrollikojale saadetud 27. jaanuari 1999. aasta kirjale, tuvastas komisjon neli TIR-konventsiooni alusel tehtud ühenduse transiiditoimingut, mis olid üldtagatisega kaetud ja vaidlustamata ning mille puhul komisjon leidis, et need olid lõpetatud pärast määruses nr 1552/89 ette nähtud tähtaega.

40 Seetõttu nõudis komisjon Itaalia Vabariigilt viivitusintressi tasumist ajavahemiku eest, mis algas siis, kui omavahendid oleks pidanud antama komisjoni käsutusse, ja lõppes kuupäeval, mil nimetatud liikmesriik oleks saanud teha vastava paranduse pärast võlgnikule saadetud teate parandamist.

41 Nii nagu on märgitud rikkumismenetluse 2003/2241 kohta, keeldus Itaalia Vabariik seda intressi tasumast. Ta väitis, et kuna puudub tollivõlg ja seega põhikohustus, siis oleks viivitusintressi maksmine muutnud nõuetevastaselt selle õiguslikku laadi, samastades intressi sanktsiooniga, mis on seotud selle tähtaja formaalse rikkumisega, mis on ette nähtud määrusega nr 1552/89 selles sätestatud toimingute tegemiseks.

42 Komisjon edastas 4. juulil 2006 Itaalia Vabariigile märgukirja, milles nõudis viivitusintressi tasumist summas 3322 eurot.

43 Kuna nimetatud liikmesriik ei esitanud ettenähtud tähtaja jooksul märkusi, saatis komisjon 12. oktoobril 2006 põhjendatud arvamuse, millele Itaalia Vabariik vastas 12. detsembril 2006. aasta teatega. Viimati nimetatu nõustus sellega, et kõnealune küsimus tuleb anda koos rikkumismenetlusega 2003/2241 Euroopa Kohtu lahendada.

44 Nendel põhjustel otsustas komisjon esitada käesoleva hagi.

Hagi

Poolte argumendid

45 Komisjon väidab, et määruse nr 1552/89 artiklit 11 on rikutud nii rikkumismenetluse 2003/2241 kui ka rikkumismenetluse 2006/2266 puhul.

46 Komisjon väidab kõigepealt seoses rikkumismenetlusega 2003/2241, et kui lähtetolliasutus ei saanud tõendeid selle kohta, et toiming oli rakendusmääruse artiklis 379 ette nähtud tähtaja möödudes lõpetatud, siis tuleb seda toimingut lugeda eeskirju eiravaks, mistõttu tekib tollivõlg. Selle tuvastamisel nagu ka ühenduse vahendite kasutatavaks tegemisel on põhiroll lähtetolliasutusel, nii et rakendusmääruse artiklist 379 liikmesriikidele tulenevate kohustuste tagasiulatuvaks tühistamiseks ei saa põhjendatult tugineda asjaolule, et sihttolliasutus teatas kaupade nõuetekohasest saabumisest viivitusega.

47 Komisjon väidab, et ühenduse õigusnormidega määratud tähtajad on lõplikud, arvestades nende eesmärki tagada tollivõla sissenõudmist reguleerivate sätete ühetaoline kohaldamine selleks, et asjaomased vahendid saaks kiiresti kasutatavaks teha. Pädev liikmesriik on kohustatud omavahendid kindlaks määrama, isegi kui ta selle aluse vaidlustab, kuna vastupidisel juhul rikub ta ühenduste finantstasakaalu põhimõtet.

48 Komisjon järeldab sellest, et kui rakendusmääruse artiklis 379 kehtestatud tähtaeg on möödunud, ilma et oleks esitatud tõendeid transiidieeskirjade järgimise kohta, tuleb

pädeval liikmesriigil vastavalt määruse nr 1552/89 artiklile 6 kanda vaidlustamata ja tagatisega kaetud maksud viivitamata A-arvestusse ja seega anda need selle määruse artikli 10 kohaselt komisjoni käsutusse.

49 Komisjon viitab seejärel määruse nr 1552/89 artikli 11 sõnastusele, väites, et asjaomase liikmesriigi kohustus maksta viivitusintressi tuleneb juba sellest, kui neid ülekandeid ei ole tehtud või on nendega viivitatud, ilma et lisanduks täiendavaid tingimusi.

50 Seoses Itaalia Vabariigi argumentidega, mille kohaselt ei tule kõnealuste toimingutega seotud viivitusintressi maksta põhjusel, et tollivõlga ei olegi tekkinud, väidab komisjon kõigepealt, et rakendusmääruse artikli 379 sõnastusest järeldub täpselt vastupidi, et tollivõla tekkimist võib seostada ühega kahest strukturaalsest tingimusest, mis on selles artiklis ette nähtud, st kas sellega, et tollitoimingu puhul ei ole eeskirju järgitud, või et võlgnik ei ole esitanud tõendeid eeskirjade järgimise kohta.

51 Komisjon väidab veel, et määruse nr 1552/89 artiklis 11 sätestatud intress ei ole intress, mida maksukohustuslane peab tasuma maksu hilinenud maksmise eest, vaid intress, mille otsene kohustuslane on liikmesriik üksnes asjaolu tõttu, et tollivõlga ei kantud üle või tehti seda viivitusega. Seetõttu on liikmesriik rikkumise toime pannud hetkel, mil tollivõlad on jäetud arvestusse kandmata ning selles osas ei oma tähtsust, kas asjaomaste maksudega seonduvad varalised nõuded on hiljem muutunud võlgnikult sissenõutavaks.

52 Lisaks vaidleb komisjon vastu argumentidele, mille kohaselt asjaolu, et nõutakse intressi maksmist, samas kui pärast viivitusega lõpetamist selgus, et transiidieeskirju oli järgitud, muudab intressi samalaadseks sanktsiooniga. Selles osas väidab ta, et kõnealune intress tuleneb pelgalt ühenduse õigusnormidega ette nähtud kohustuste täitmata jätmisest, ilma et varaline kahju peaks tegelikkuses olema tekkinud.

53 Rikkumismenetluse 2006/2266 osas väidab komisjon, et kaupade lähtetolliasutus oleks pidanud TIR-konventsiooni artiklis 11 määratud tähtaja möödudes algatama maksu sissenõudmise.

54 Nimelt, kui lähtetolliasutus ei saanud tõendit toimingu lõpetamise kohta 15 kuu jooksul alates kuupäevast, mil ta oli TIR-märkmiku aktsepteerinud, tuleb asuda seisukohale, et kõnesoleva toimingu tegemisel eirati eeskirju ja seega tekkis tollivõlg.

55 Komisjon lisab, et sellisel juhul on liikmesriik kohustatud ühenduse omavahendite maksu määruse nr 1552/89 artikli 2 alusel kindlaks määrama kohe, kui pädevatel ametiasutustel on võimalik arvutada tollivõlast tulenev maksusumma ja välja selgitada võlgnik. Euroopa Kohtu praktika kohaselt eeldatakse aga, et kauba lähtekoha liikmesriigi asutustel on pädevus tollivõlg sisse nõuda.

56 Komisjon järeldab sellest, et käesolevas asjas vaidluse all olevate juhtumite puhul oleks Itaalia Vabariik pidanud määrama kindlaks ühenduse omavahendite maksu ja kandma selle A-arvestusse hiljemalt esimesel tööpäeval pärast maksu kindlaksmääramisele järgneva teise kuu 19. kuupäeva. Ta lisab, et see liikmesriik oleks pidanud ka algatama sissenõudmismenetluse vastavalt TIR-konventsiooni artikli 11 lõikele 2, et teha omavahendid kiiresti ja tõhusalt komisjonile kasutatavaks.

57 Neil asjaoludel nõuab komisjon, et kahe eespool mainitud rikkumismenetluse raames makstaks talle intressi ajavahemiku eest, mis algas kuupäeval, mil oleks tulnud anda omavahendid tema kasutusse, ja lõppes siis, kui Itaalia Vabariik oleks saanud teha vastavalt määruse nr 1552/89 artiklile 8 paranduse seoses võlgniku teavitamisega tehtud parandamisega.

58 Itaalia Vabariik rõhutab pärast rakendusmääruse artikli 379 sõnastuse kordamist, et kõnealuste toimingute puhul ei ole vaidlustatud transiidieeskirjade järgimist ja et tõendid selle kohta, et nende puhul on eeskirju järgitud, esitati õigeaegselt, nii et ei saa kõnelda viivitusest tasumisele kuuluva ühenduse maksu sissenõudmisel. See liikmesriik järeldab eeltoodust, et ei ole täidetud tingimused selleks, et tekiks kohustus maksta intressi määruse nr 1150/2000 artikli 11 alusel, mis mainib „kõiki viivitusi ülekannete tegemisel", samas kui käesoleval juhul ei tulnud teha ühtegi ülekannet.

59 Itaalia Vabariik väidab ka, et ühendusele ei ole tekkinud mingisugust kahju, arvestades, et puuduvad ühenduse vahendid, mida tuleks tagasi nõuda, sest tema väitel viidi asjaomased transiiditoimingud lõpule eeskirjade kohaselt. Sellega seoses märgib ta, et küsimus on selles, kas viivitusintressi puudutav kõrvalkohustus võib eksisteerida ka olenemata sellest, et põhikohustus puudub.

60 Samuti väidab kõnealune liikmesriik, et pädevale ametiasutusele ei saa ette heita viivitust maksude sissenõudmisel ja et protseduuri tegelikust lõpetamisest teatati ühenduse üksustele viivitusega seetõttu, et sihttolliasutus edastas selle teabe hilinemisega.

61 Lisaks märgib see liikmesriik, et kõnealuse perioodi tingimused, st ühenduse transiidiprotseduuri toimimisraskused, mis tekkisid pärast Euroopa Liidu laienemist mõnedesse EFTA riikidesse, tingisid teataval ajavahemikul üldise hilinemise „eksemplaride 5" saatmisel. Neil asjaoludel pidasid ühenduse lähtetolliasutused juhul, kui puudusid tõendid, millest oleks saanud järeldada, et eeskirju ei ole järgitud, mõistlikuks mitte algatada kohe maksude sissenõudmist, et vältida hiljem tagasimaksmist, kui tuvastatakse, et toimingu puhul järgiti eeskirju ja et viivituse oli põhjustanud pelk haldusviga nagu ka käesoleval juhul.

62 Lõpuks väidab Itaalia Vabariik, et viivitusintressi nõudmine sellisel juhul tähendab, et intressidele omistatakse sanktsiooni ülesanne, mida neil ei või olla.

Euroopa Kohtu hinnang

63 Komisjon väidab, et Itaalia Vabariik on rikkunud määrusest nr 1552/89 ja eelkõige määruse artikli 6 lõike 2 punktist a tulenevaid kohustusi. Komisjon heidab nimetatud liikmesriigile iseäranis ette seda, et ta keeldus maksmast komisjonile viivitusintressi esiteks selle eest, et ühenduse transiiditoimingutest tulenev tollimaks kanti arvestusse viivitusega, ja teiseks selle eest, et ei järgitud ühenduse õigusnormides kehtestatud tähtaegu TIR-konventsiooni tähenduses transiiditoimingute raames tollimaksu kandmiseks A-arvestusse.

64 Määruse nr 1552/89 artikli 6 lõige 1 sätestab, et omavahendite raamatupidamisarvestust peab liikmesriigi riigikassa või liikmesriigi määratud asutus. Sama artikli lõike 2 punkti a kohaselt on liikmesriigid kohustatud „vastavalt [sama määruse] artiklile 2 kindlaksmääratud maksud" kandma arvestusse hiljemalt esimesel tööpäeval pärast maksu kindlaksmääramise kuule järgneva teise kuu 19. kuupäeva.

65 Vastavalt määruse nr 1552/89 artiklile 2 määratakse ühenduse omavahendite maks kindlaks niipea, kui liikmesriigi pädev talitus on võlgnikule teatanud tasumisele kuuluva summa. Teatis esitatakse niipea, kui pädeval tolliasutustel on võimalik arvutada tollivõlast tuleneva maksu summa ja selgitada välja võlgnik (15. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-392/02: komisjon *vs.* Taani, EKL 2005, lk I-9811, punkt 61).

66 Määruse nr 1552/89 artikli 11 alusel peab asjaomane liikmesriik kõikide viivituste eest ülekannete tegemisel selle määruse artikli 9 lõikes 1 märgitud kontole maksma intressi kogu viivitusaja eest. Intresse makstakse igasuguse viivituse eest olenemata põhjusest, miks vahendid komisjoni kontole hilinenult kanti (vt 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-460/01: komisjon *vs.* Madalmaad, EKL 2005, lk I-2613, punkt 91).

67 Neil asjaoludel tuleb uurida, kas Itaalia Vabariik oli kohustatud määrama kindlaks ühenduse omavahendite maksu ja kandma selle määruse nr 1552/89 artikli 6 lõikes 1 ette nähtud raamatupidamisarvestusse, ning kui see on nii, siis kas tal tuleb tasuda intressi selle määruse artikli 11 kohaselt.

Ühenduse omavahendite maksu teke

68 Ühenduse välistransiidi puhul on tolliasutustel võimalik arvutada maksusumma ja selgitada välja võlgnik hiljemalt rakendusmääruse artikli 379 lõikes 2 kehtestatud tähtaja lõpuks, st enne ühenduse transiidideklaratsiooni registreerimiskuupäevale järgneva 14. kuu lõppu (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 71). Järelikult peab ühenduse omavahendite maks olema kindlaks määratud hiljemalt sellel kuupäeval.

69 Vastavalt TIR-konventsiooni artiklile 11 tuleb seda TIR-märkmike alusel toimuva rahvusvahelise kaubaveo puhul teha hiljemalt kolme aasta jooksul alates kuupäevast, mil tolliasutus TIR-märkmiku aktsepteeris.

70 Käesoleval juhul on teada, et nii rikkumismenetluse 2003/2241 kui ka rikkumismenetluse 2006/2266 puhul esitati saadetis õigeaegselt sihttolliasutusele, kes aga ei saatnud ilma viivitamata lähtetolliasutusele eeskirjade järgimist tõendavaid dokumente.

71 Rakendusmääruse artikli 379 lõige 1 sätestab aga, et kui „sihttolliasutusele kaubasaadetist ei esitata", peab lähtetolliasutus sellest teatama printsipaalile, ning rakendusmääruse artikli 455 lõike 1 ja TIR-konventsiooni artikli 11 lõike 1 alusel peab tolliasutus juhul, kui TIR-märkmikku ei ole lõpetatud, sellest teatama TIR-märkmiku valdajale.

72 Itaalia Vabariik järeldab eeltoodust, et tollivõlga ei ole tekkinud, nii et ei saa kõnelda viivitamisest tasumisele kuuluva ühenduse maksu sissenõudmisega.

73 See argument tuleb tagasi lükata.

74 Tasub meenutada esiteks, et rakendusmääruse artikkel 356 näeb ette, et kui kaup on esitatud sihttolliasutusele, siis ta „saadab ühe [dokumendi T1] eksemplari viivitamata lähtetolliasutusele."

75 Teiseks tuleb meenutada, et vastavalt rakendusmääruse artikli 379 lõikele 1 on lähtetolliasutuse ülesanne teavitada printsipaali sellest, et transiiditoimingu puhul on eeskirju eiratud.

76 Järelikult, nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 66 märkis, tuleb seda sätet tõlgendada lähtetolliasutuse vaatenurgast, see tähendab, et kui nimetatud tolliasutusele ei ole kauba esitamisest sihttolliasutusele teatatud tähtaja lõpuks, mille ta oli rakendusmääruse artikli 348 lõike 1 kohaselt kindlaks määranud, siis tuleb lähtetolliasutusel võtta seisukoht, et neid ei ole sihttolliasutusele esitatud.

77 Rakendusmääruse artikli 379 lõike 1 teistsuguse tõlgendamise korral kaotaks selle artikli lõikes 2 sätestatud transiidieeskirjade järgimise tõendamismenetlus mõtte.

78 Eeltoodust tuleneb, et kui lähtetolliasutusel puudub teave selle kohta, kas kaup on sihttolliasutusse saabunud, on sellel samad tagajärjed kui sihttolliasutusele saadetise esitamata jätmisel. Niisugune tõlgendus on kooskõlas eesmärgiga tagada, et tolliasutused kohaldavad tollivõla sissenõudmise sätteid hoolsalt ja ühetaoliselt selleks, et ühenduse omavahendid tehtaks kiiresti kasutatavaks (vt selle kohta 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-104/02: komisjon *vs.* Saksamaa, EKL 2005, lk I-2689, punkt 69).

79 Nii eeldatakse lähtetolliasutuse määratud tähtaja möödudes, et tollivõlg on tekkinud ning printsipaal on võlgnik (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 72, ja komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 81).

80 Seega tuleb nentida, et sel hetkel on olemas tollivõla eeldus. Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 69 tõdes, on see eeldus ümberlükatav. Järelikult, kui hiljem ilmneb, et transiiditoiming oli eeskirjadekohane, võib printsipaal saada makstud summad tagasi (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 88).

81 Rakendusmääruse artikli 379 lõige 1 kohustab lähtetolliasutust juhul, kui sihttolliasutusele kaubasaadetist ei ole esitatud, teatama sellest printsipaalile „võimalikult kiiresti ning igal juhul enne ühenduse transiidideklaratsiooni registreerimiskuupäevale järgneva üheteistkümnenda kuu lõppu.”

82 On aga teada, et käesoleval juhul see nii ei olnud.

83 Tolliasutuste teatamiskohustuse suhtes ei oma tähtsust asjaolu – millele tugineb Itaalia Vabariik –, et vaatlusalusel ajal oli teatav periood, mille jooksul hilines lähtetolliasutusele mõeldud dokumentide T1 eksemplaride saatmine üldiselt.

84 Kuna rakendusmääruse artikli 379 lõike 1 eesmärk on tagada tollivõla sissenõudmise sätete ühetaoline ja hoolas kohaldamine selleks, et ühenduste omavahendid tehtaks kiiresti ja tõhusalt kasutatavaks, tuleb teade eeskirjade rikkumise või eiramise kohta edastada igal juhul võimalikult kiiresti, st niipea, kui toll on sellisest eeskirjade rikkumisest või eiramisest teada saanud, seega vajadusel aegsasti enne kõnealuses artiklis sätestatud 11 kuu pikkuse maksimumtähtaja möödumist (vt analoogia alusel 5. oktoobri 2006. aasta otsused kohtuasjas C-377/03: komisjon *vs*. Belgia, EKL 2006, lk I-9733, punkt 69, ja kohtuasjas C-312/04: komisjon *vs*. Madalmaad, EKL 2006, lk I-9923, punkt 54).

85 Eeltoodust järeldub, et Itaalia ametiasutused olid kohustatud rakendusmääruse artikli 379 lõikes 1 määratud tähtajal, st igal juhul enne ühenduse transiidideklaratsiooni registreerimiskuupäevale järgneva 11. kuu lõppu teatama printsipaalile, et asjaomaste transiiditoimingute puhul ei olnud eeskirju järgitud.

86 Vastavalt rakendusmääruse artikli 379 lõike 2 kolmandale lausele tuleb liikmesriikidel algatada selle sätte kohane sissenõudmismenetlus 3 kuu jooksul alates lõikes 1 nimetatud teatamiskuupäevast.

87 Kui printsipaali ei ole teavitatud, nagu see on käesoleval juhul, siis ei saa temalt nõuda tollivõla tasumist (vt selle kohta 3. aprilli 2008. aasta otsus kohtuasjas C-230/06: Militzer & Münch, EKL 2008, lk I-1895, punkt 39). Tuleb siiski tõdeda, et selle tähtaja möödudes on tekkinud ühenduse omavahendite maks. Niisugune tõlgendus on vajalik selle tagamiseks, et pädevad tolliasutused kohaldavad tollivõla sissenõudmise sätteid hoolsalt ja ühetaoliselt selleks, et ühenduse omavahendid tehtaks tõhusalt ja kiiresti kasutatavaks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 69).

88 TIR-märkmiku alusel toimuva veo osas on samuti teada, et Itaalia tolliasutus ei saanud kauba esitamiseks määratud tähtajaks sihttolliasutuselt ühtegi dokumenti asjaomaste transiiditoimingute tegemise kohta.

89 Neil tingimustel oleks see Itaalia tolliasutus pidanud kuni vastupidise tõendamiseni eeldama, et kaupu ei ole sihttolliasutusele esitatud. Niisugune tõlgendus on kooskõlas rakendusmääruse artikli 455 ülesehitusega ja selle artikli lõikes 2 sätestatud transiidieeskirjade järgimise tõendamismenetlusega.

90 Järelikult tuleb tõdeda, et selles staadiumis on tollivõla eeldus olemas. Nagu ühenduse transiiditoimingute puhul, on sellel, kui lähtetolliasutusel puudub teave selle kohta, kas kaup on sihttolliasutusse saabunud, samad tagajärjed kui TIR-märkmiku lõpetamata jätmisel.

91 Rakendusmääruse artikli 455 lõikest 1 ja TIR-konventsiooni artikli 11 lõigetest 1 ja 2 nende kõigi koostoimes ilmneb, et tollivõla tasumise nõue tuleb TIR-märkmiku lõpetamata jätmise korral esitada üldjuhul hiljemalt kolm aastat pärast TIR-märkmiku aktsepteerimise kuupäeva (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Belgia, punkt 68).

92 Kui TIR-märkmiku valdajale ja garantiiühingule ei ole ühe aasta jooksul TIR-märkmiku aktsepteerimise kuupäevast teatatud sellest, et veo puhul ei ole eeskirju järgitud, siis ei ole pädevatel ametiasutustel õigust nõuda garantiiühingult tollivõla tasumist.

93 Hoolimata asjaolust, et Itaalia tolliasutus ei teavitanud garantiiühingut, tuleb tõdeda, et kui oli möödunud maksimumtähtaeg, st kolm aastat TIR-märkmiku aktsepteerimise kuupäevast, tekkis ühenduse omavahendite maks, ja seda selle tagamiseks, et pädevad asutused kohaldavad tollivõla sissenõudmise sätteid ühetaoliselt ja hoolsalt selleks, et ühenduse omavahendid tehtaks kiiresti ja tõhusalt kasutatavaks (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa, punkt 69).

94 Kõigist eeltoodud kaalutlustest järeldub, et Itaalia Vabariik oli vastavalt määruse nr 1552/89 artikli 2 lõikele 1 kohustatud määrama kindlaks ühenduse omavahendite maksu ja kandma selle nimetatud määruse artikli 6 lõike 2 punkti a kohaselt omavahendite raamatupidamisarvestusse.

Viivitusintress

95 Tuleb märkida, et käesolevas kohtuasjas esitatud hagi käsitleb intressi maksmist üksnes määruse nr 1552/89 artikli 11 alusel.

96 Viidatud sätte kohaselt peavad asjaomased liikmesriigid kõikide viivituste eest ülekannete tegemisel sama määruse artikli 9 lõikes 1 märgitud kontole maksma intressi kogu viivitusaja eest. Intresse makstakse mis tahes viivituse eest olenemata põhjusest, miks vahendid komisjoni kontole hilinenult kanti (eespool viidatud 14. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad, punkt 91).

97 Komisjoni väitel on kõnealune säte kohaldatav kõikide viivituste suhtes omavahendite ülekannete tegemisel määruse nr 1552/89 artikli 9 lõikes 1 märgitud kontole, ilma et peaks tegelikkuses olema tekkinud varaline kahju.

98 Siiski on oluline esiteks märkida, nagu kinnitas ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 90, et viivitusintress on liikmesriikidest enamiku õiguses põhikohustuse suhtes kõrvalkohustus.

99 Teiseks tuleb rõhutada, et määruse nr 1552/89 artikli 11 sõnastusest ei tulene sõnaselgelt, et selles ette nähtud intressi tuleb maksta juhtudel, mil hiljem ilmneb, et põhikohustus puudub. Kui ühenduse seadusandja oleks soovinud laiendada selle sätte kohaldamisala ka niisugustele olukordadele, siis oleks ta saanud seda sõnaselgelt kõnealuses sättes ette näha, mida ta aga ei ole teinud.

100 Kolmandaks vastab küll tõele, et Euroopa Kohus on möönnud, et kuigi liikmesriigi tolli tehtud vea tagajärjel ei pea tasumise eest vastutav isik asjaomast tollimaksu summat tasuma, ei või see seada kahtluse alla kõnealuse liikmesriigi kohustust maksta viivitusintresse ning makse, mis oleksid tulnud omavahendite käsutusseandmise raames kindlaks määrata (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Taani, punkt 63).

101 Käesolev kohtuasi on siiski erinev kohtuasjast, milles tehti eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Taani, kuna käesoleval juhul selgus hiljem, et kaubasaadetised olid sihttolliasutusele õigeaegselt esitatud, nii et tollivõlg kadus. Nagu aga tuleneb otsuste 88/376 ja 94/728 artikli 2 lõike 1 punktist b, on just tollivõlg ühenduse omavahendite maksu alus.

102 Seetõttu tuleb tõdeda, et kuna käesolevas kohtuasjas puudub tollivõlg, ei ole komisjonil õigust viivitusintressile määruse nr 1552/89 artikli 11 alusel.

103 Järelikult tuleb hagi jätta põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

Kohtukulud

104 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna Itaalia Vabariik on komisjonilt kohtukulude hüvitamist nõudnud ja komisjon on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Euroopa Ühenduste Komisjonilt.

Allkirjad